

Sygnatura akt III RC 125/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ż., dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Żaganiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: Prezes SR Andżelika Suwalska

Protokolant: Karolina Staszewska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2017 r. w Żaganiu

sprawy z powództwa K. S. reprezentowanego przez matkę K. M.

przeciwko Z. S., D. B.

o alimenty

I. zasądza od pozwanej D. B. na rzecz małoletniego powoda K. S. alimenty w kwocie po 300,00 zł (trzysta złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 10.04.2017 roku, płatnej do dnia 30-go każdego miesiąca do rąk matki dziecka K. M. jako ustawowej przedstawicielki z obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności każdej raty;

II. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

III. nie obciąża pozwanych kosztami procesu;

IV. wyrokowi w pkt.I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC.125/17

UZASADNIENIE

W dniu 10 kwietnia 2017 roku do Sądu Rejonowego w Żaganiu wpłynął pozew małoletniego powoda K. S., reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową – matkę K. M., w którym domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanych dziadków Z. S. oraz D. B. alimentów w kwotach po 300,00 złotych miesięcznie od każdego z nich, płatnych do dnia 10 każdego miesiąca od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu pozwu, małoletni powód podniósł, że ma obecnie 16 lat i jest dzieckiem K. M. oraz P. S., który przebywa w Irlandii. Pozwani są jego dziadkami ojczystymi. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Żaganiu, w sprawie III RC.172/14, ojciec małoletniego został zobowiązany do łożenia na rzecz dziecka alimentów w kwocie po 400,00 złotych miesięcznie, ale nie wywiązywał się ze swojego obowiązku. Tym samym, wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne przeciwko niemu, początkowo prowadzone przez komornika sądowego, a następnie za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, niestety okazało się bezskuteczne. Matka małoletniego ubiegała się o wypłatę świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego i otrzymywała je do dnia 29.03.2017 roku. Odmówiono dalszego wypłacania świadczeń z powodu przekroczenia wymaganego na osobę progu dochodowego o 9,00 złotych, co nastąpiło w związku z podwyższeniem płacy minimalnej. Niestety, koszty utrzymania małoletniego powoda nie zmalały, a obecnie pozostaje on na wyłącznym utrzymaniu swojej matki. Małoletni jest wychowankiem młodzieżowego ośrodka socjoterapii, gdzie uczęszcza do pierwszej klasy gimnazjum. Matka ponosi całkowity koszt jego pobytu w placówce – 12,00 złotych dziennie oraz koszty dojazdu do miejsca zamieszkania, koszty zakupu odzieży, obuwia, kosmetyków, przyborów szkolnych, jak również koszty leczenia małoletniego i wizyt u neurologa w związku ze

stwierdzoną nadpobudliwością psychoruchową. Ojciec małoletniego, jak i jego rodzice, nie interesują się sytuacją dziecka, nie kontaktują się z nim od lat oraz w żaden sposób nie przyczyniają się do jego utrzymania.

Pozwany Z. S., w piśmie, z dnia 2 czerwca 2017 roku, wniósł o oddalenie powództwa w stosunku do jego osoby, powołując się na swoją trudną sytuację materialną oraz fakt, że jego jedynym źródłem dochody jest emerytura.

Pozwana D. B., w odpowiedzi na pozew, z dnia 8 czerwca 2017 roku, wniosła o oddalenie powództwa w całości (k.34-39).

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, pozwana podała, że jest osobą bezrobotną i pozostaje na wyłącznym utrzymaniu swojego aktualnego męża J. B., z którym od wielu lat przebywa w Irlandii. Mąż pozwanej otrzymuje w Polsce świadczenie emerytalne, a w Irlandii ma status osoby bezrobotnej i pobiera świadczenie socjalne. Pozwana podała również, że wyjechali z mężem do Irlandii w celach zarobkowych. W pierwszych latach pobytu mąż pozwanej podejmował pracę zarobkową, ale ze względu na bariery językowe, stan zdrowia i wiek ma problemy z jej znalezieniem. Pozwana podała, że z tych samych powodów, co mąż również ma problemy ze znalezieniem zatrudnienia, dlatego nie posiadają żadnych oszczędności. Małżonkowie pozostają w ustroju wspólności majątkowej. Pozwana podniosła, że łączne dochody rodziny to kwot 6.802,12 złotych, a wydatki ponoszone miesięcznie na utrzymanie wynoszą 4.590,00 złotych. Nadto, pozwana podkreśliła, że jedyny żywiciel jej rodziny nie jest spokrewniony z małoletnim powodem, a zatem, bezzasadnym jest obciążanie go świadczeniami alimentacyjnymi. Zdaniem pozwanej, żyje ona bardzo skromnie, a kwota którą małżonkowie dysponują miesięcznie wystarcza zaledwie na bieżące utrzymanie. Pozwana i jej mąż nie posiadają żadnych oszczędności. Jednocześnie, pozwana zakwestionowała fakt dochodzenia przez małoletniego powoda od pozwanych kwoty łącznej 600,00 złotych alimentów, gdy alimenty zasądzone od ojca dziecka wynoszą 400,00 złotych, jak również wysokość miesięcznych wydatków ponoszonych na utrzymanie dziecka. Nie zakwestionowała jedynie faktu, iż małoletni K. przebywa w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, a dzienny koszt jego pobytu wynosi 12,00 złotych.

Pozwana podkreśliła również, że ojciec małoletniego P. S. zobowiązał się łożyć na syna alimenty w kwocie 400,00 złotych miesięcznie, a dowodem na to jest dołączone do odpowiedzi na pozew oświadczenie w/w. Zaznaczyła również, że małoletni powód może dochodzić swoich roszczeń w drodze egzekucyjnej także na terenie Irlandii, co w jej ocenie dotychczas nie miało miejsca.

D. B. wniosła również o przeprowadzenie rozprawy pod jej nieobecność z uwagi na brak środków finansowych umożliwiających jej przyjazd do Polski.

Na rozprawie, w dniu 29 czerwca 2017 roku, pozwany Z. S. i matka małoletniego powoda K. M. zawarli ugodę na mocy której pozwany Z. S. zobowiązał się łożyć na rzecz małoletniego powoda K. S. alimenty w kwocie po 100,00 złotych miesięcznie, płatne do 30 dnia każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 czerwca 2017 roku, do rąk K. M. jako przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda wraz z obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności każdej z rat (k.49).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Małoletni powód K. S. urodził się w dniu (...) i jest dzieckiem K. M. oraz P. S.. Pozwani D. B. i Z. S. są dziadkami ojczystymi małoletniego powoda.

okoliczności bezsporne

Wyrokiem, z dnia 5 czerwca 2014 roku, w sprawie III RC.172/14, Sąd Rejonowy w Żaganiu podwyższył alimenty od P. S. na rzecz jego dzieci A. S. z kwoty 250,00 złotych miesięcznie do kwoty 400,00 złotych miesięcznie oraz na rzecz małoletnich wówczas S. S. (1) oraz K. S. z kwot po 200,00 złotych miesięcznie do kwot po 400,00 złotych miesięcznie na każdego z nich, poczynając od dnia 22 kwietnia 2014 roku. Tym samym, Sąd zmienił poprzedni wyrok w sprawie alimentacyjnej z dnia 18 lipca 2008 roku (III RC.260/08).

Dowód:

- wyrok SR w Żaganiu z dnia 05.06.2014 roku (k.26 akt III RC.172/14).

W trakcie postępowania w sprawie III RC.172/14, adres pobytu pozwanego P. S. nie był znany, przebywał on już na terenie Irlandii. Tym samym, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda K. S. otrzymywała zasądzone, w 2008 roku, alimenty z funduszu alimentacyjnego. Ojciec małoletniego powoda nie kontaktował się z nim, ani z jego rodzeństwem, nie łożył na utrzymanie dzieci od wielu lat, chociaż był świadom swojego obowiązku alimentacyjnego.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego była wówczas zatrudniona na stanowisku sprzedawcy na okres próbny do dnia 30 czerwca 2014 roku i zarabiała 1.237,00 złotych netto miesięcznie. Rodzina zamieszkiwała w mieszkaniu wynajmowanym, co kosztowała miesięcznie 300,00 złotych, a dodatkowo ponosiła wydatki w wysokości łącznej 930,00 złotych miesięcznie. Małoletni K. był wówczas uczniem klasy piątej szkoły podstawowej. Nie uczęszczał na żadne dodatkowe zajęcia.

Dowód:

- protokół rozprawy z dnia 5.06.2014 roku (k.25-25v),

- zaświadczenie o zarobkach z dnia 02.06.2014 roku (k.22 akt III RC.172/14),

- rachunki (k.19-21, k.23-24 akt III RC.172/14).

W dniu 29 września 2016 roku, przedstawicielka ustawowa małoletniego K. M. zawarła umowę z (...) Ośrodkiem (...) w Ł. na mocy której zobowiązała się do zwrotu kosztów wyżywienia małoletniego wychowanka K. S. z tytułu pobytu w tej placówce według dziennej stawki żywieniowej w wysokości 12,00 złotych.

Dowód:

- umowa z dnia 29.09.2016 roku (k.4-4v).

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda K. M. jest samotną matką, na jej utrzymaniu pozostaje małoletni powód K., który ma 16 lat i jest wychowankiem (...) Ośrodka (...) w Ł.. Od września 2017 roku, małoletni będzie uczęszczał do drugiej klasy gimnazjum. Pobyt K. w placówce wynosi miesięcznie około 370,00 złotych. Ponadto, matka małoletniego finansuje koszty dojazdów małoletniego do domu i z powrotem do placówki raz w miesiącu, które wynoszą około 300,00 złotych.

K. M. obecnie zamieszkuje ze starszym pracującym synem S. S. (1), z którym prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Przedstawicielka ustawowa małoletniego pracuje w sklepie obuwniczym jako sprzedawca. Umowę ma zawartą na czas określony do dnia 30 czerwca 2018 roku, a jej miesięczne wynagrodzenie wynosi 1.459,48 złotych netto. Nie posiada ona innych źródeł dochody, nie korzysta również z pomocy socjalnej i nie przysługują jej żadne świadczenia na małoletniego. Od marca 2017 roku zaprzestano wypłacania matce małoletniego alimentów w kwocie 400,00 złotych z funduszu alimentacyjnego.

Rodzina nadal zamieszkuje w mieszkaniu wynajmowanym, co kosztuje 500,00 złotych miesięcznie, a dodatkowo opłaca rachunki związane z utrzymanie mieszkania w wysokości około 1.000,00 złotych miesięcznie.

Dowód:

- zaświadczenie o zarobkach z dnia 20.06.2017 roku (k.42),

- rachunki (k.29-32, k.40-41),

- zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego K. M. (k.49-49v).

Pozwana D. B. pozostaje w drugim związku małżeńskim z J. B.. Wspólnie z mężem, od kilkunastu lat, przebywa w Irlandii. Pozwana nie pracuje. Pozostaje na utrzymaniu męża, który otrzymuje w Irlandii świadczenie socjalne z powodu bezrobocia w wysokości 321,10 Euro tygodniowo (około 5.836,00 złotych miesięcznie) oraz emeryturę w Polsce w wysokości 926,39 złotych. Małżonkowie pozostają w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej. Miesięczne wydatki związane z utrzymaniem mieszkania, opłatami, spłatą zobowiązań finansowych, zakupem paliwa do samochodu wynoszą 4.590,00 złotych.

okoliczności bezsporne

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda K. M., od maja 2009 roku, prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko ojcu małoletniego P. S. poprzez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze. Komplet dokumentów, w oparciu o Rozporządzenie Rady (WE) Nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 roku w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych, został przekazany właściwemu organowi irlandzkiemu pismem, z dnia 13 września 2012 roku, w celu wyegzekwowania od dłużnika zasądzonych zobowiązań alimentacyjnych. Egzekucja alimentów pozostaje nieskuteczna.

Dowód:

- pismo SO w Zielonej Górze z dnia 1.06.2017 roku (k.28).

Ojciec małoletniego powoda P. S., pomimo pisemnej deklaracji do systematycznego łożenia świadczeń alimentacyjnych, nie przekazał przedstawicielce ustawowej żadnej kwoty pieniężnej z tytułu alimentów, również w trakcie niniejszego postępowania.

Dowód:

- zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda K. M. (k.49-49v).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W dniu 29 czerwca 2017 roku, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda K. M. i pozwany Z. S. zawarli ugodę, dlatego też, na podstawie art.355§1 kpc, postępowanie w części dotyczącej pozwanego Z. S. zostało umorzone, sąd orzekł jak w punkcie II wyroku.

Powództwo w stosunku do pozwanej D. B., jako całkowicie zasadne, należało uwzględnić w całości.

Zgodnie z treścią art.128 kro, obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Przez środki utrzymania należy rozumieć środki przeznaczone na wyżywienie, odzież, mieszkanie, leczenie (zob. wyrok SN z 6 maja 1967 r., III CR 422/66, L.pl nr (...), zgodnie z którym obowiązek alimentacyjny może polegać również na dostarczeniu osobie znajdującej się w niedostatku mieszkania, opieki lekarskiej i domowej). Przez środki wychowania, które są potrzebne tylko małoletniemu dziecku, należy rozumieć przede wszystkim wydatki na kształcenie: na szkołę i pomoce szkolne, a nadto w rozsądnym zakresie również na rozrywkę, kulturę itp. (zob. J. Gwiazdomorski, System prawa rodzinnego..., s. 1038-1039; J. Ignatowicz, Prawo rodzinne..., s. 357). Środki utrzymania i wychowania mogą być dostarczane w formie świadczenia pieniężnego lub w naturze (np. przez przyjęcie uprawnionego na utrzymanie do wspólnego gospodarstwa domowego, dostarczenie podręczników szkolnych).

W myśl natomiast, art.129§1 kro, obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych - obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym (art.129§2 kro).

Obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami (art.132 kro).

W art.132 zostały wymienione trzy grupy stanów faktycznych uzasadniających powstanie obowiązku alimentacyjnego po stronie osoby zobowiązanej w dalszej kolejności, a mianowicie: 1) brak osoby zobowiązanej w bliższej kolejności, 2) niemożność zadośćuczynienia przez nią swemu obowiązkowi lub 3) brak możliwości lub nadmierne utrudnienia w otrzymaniu od niej na czas środków utrzymania potrzebnych uprawnionemu. Ten obowiązek powstaje po stronie osób zobowiązanych do alimentacji w dalszej kolejności, jeżeli ponadto spełnione są przesłanki ich odpowiedzialności względem uprawnionego (np. powstanie względem dziecka obowiązku alimentacyjnego zobowiązanych w dalszej kolejności jego dziadków zależy od wykazania, że małoletni znajduje się w niedostatku), i tylko w zakresie, w jakim zobowiązany w bliższej kolejności nie zadośćuczynił własnemu obowiązkowi (zob. J. Gwiazdomorski, Przesłanki istnienia..., s. 66 i n.; uchwała SN z 6 marca 1975 r., III CZP 3/75, LexisNexis nr 313280, OSNCP 1976, nr 3, poz. 42).

Według wyroku Sądu Najwyższego z 16 marca 1967 roku (II CR 88/67, LexisNexis nr (...), OSNCP 1967, nr 9, poz. 168) zwykle obowiązek alimentacyjny wobec dziecka, o którym mowa w art.133§1 kro, wypełniają oboje rodzice. Jeśli jednak jedno z nich nie żyje albo nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi, przechodzi on w całości na drugiego rodzica. Dopiero gdyby i ten rodzic nie był w stanie wypełnić swego obowiązku alimentacyjnego, wejdzie w grę posiłkowy obowiązek krewnego dalszego, zwykle dziadków dziecka (art.132 i art.129§1 kro). Ich obowiązek powstanie jednak dopiero wówczas, gdy mimo pełnego wykorzystywania przez rodzica swych możliwości zarobkowych nie jest on w stanie samodzielnie zaspokoić wszystkich usprawiedliwionych potrzeb dziecka, wskutek czego mogłoby ono znaleźć się w niedostatku (por. wyrok SN z 24 maja 1966 r., III CR 89/66, L.pl nr (...)).

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że ojciec małoletniego powoda P. S. jest zobowiązany do alimentowania małoletniego powoda w kwocie po 400,00 złotych miesięcznie od kwietnia 2014 roku (III RC.172/14). Wcześniej jego obowiązek alimentacyjny wobec syna był określony na poziomie 200,00 złotych miesięcznie i ustalony w 2008 roku. Jak wynika, z zeznań przedstawicielki ustawowej, które nie były kwestionowane przez pozwanych dziadków, ojciec małoletniego nie łoży na utrzymanie dziecka od momentu, gdy obowiązek alimentacyjny został uregulowany orzeczeniem sądowym. Ponadto, co również jest okolicznością bezsporną, przebywa na terenie Irlandii od kilkunastu lat i pomimo dobrej sytuacji finansowej oraz zawodowej, co potwierdził pozwany Z. S., nie przyczynia się w żaden sposób do utrzymania swojego małoletniego syna, a wcześniej również pozostałych dzieci. Istotnym jest również to, że przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda K. M. do marca 2017 roku otrzymywała świadczenia alimentacyjne z funduszu alimentacyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności postępowania egzekucyjnego wobec zobowiązanego w pierwszej kolejności i to zarówno przez komornika sądowego (w pierwszym etapie egzekucji), jak również przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze (zaświadczenie z dnia 1 czerwca 2017 roku), który prowadzi postępowanie egzekucyjne od maja 2009 roku. Jednocześnie, na rozprawie, w dniu 29 czerwca 2017 roku, matka małoletniego przyznała wprost, że gdyby świadczenie te było jej wypłacane nadal ze środków publicznych, nie wytoczyłaby powództwa przeciwko dziadkom małoletniego. Decyzja o odmowie wypłaty alimentów z funduszu alimentacyjnego była uzasadniona przekroczeniem przez K. M. progu dochodowego na osobę w rodzinie o 9,00 złotych w wyniku podwyższenia płacy minimalnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że w wyniku stwierdzenia bezskuteczności postępowania egzekucyjnego wobec ojca dziecka oraz niesporny fakt, że P. S. nie łoży na utrzymanie syna, również w czasie trwania niniejszego postępowania, przedstawicielka ustawowa małoletniego miała prawo do wytoczenia powództwa przeciwko dziadkom ojczystym.

Zauważyć również należy, że każdy z pozwanych zaprezentował odmienne stanowisko w sprawie i ocenę sytuacji małoletniego powoda i jego przedstawicielki ustawowej. Pozwany Z. S. nagannie ocenił zachowanie swojego syna, jednocześnie wyraził zrozumienie co do trudnej sytuacji materialnej matki małoletniego i usprawiedliwionych potrzeb dziecka, doprowadzając do zawarcia ugody z przedstawicielką ustawową małoletniego. Podkreślenia wymaga

dodatkowo fakt, że sytuacja materialna pozwanego – emeryta również nie jest komfortowa. Pomimo tego, adekwatnie do swoich możliwości majątkowych, wyraził zgodę na alimenty w kwocie po 100,00 złotych miesięcznie. Z kolei, pozwana D. B., również na stałe przebywająca w Irlandii, jako osoba stale bezrobotna i bez własnego dochodu, podniosła, że w zasadzie obowiązek alimentacyjny spoczywałby na jej aktualnym mężu, który nie jest przecież spokrewniony z małoletnim powodem. Dodatkowo, pozwana skierowała zarzut pod adresem przedstawicielki ustawowej, że nieumiejętnie dochodzi swoich roszczeń względem jej syna w drodze postępowania egzekucyjnego. Co do usprawiedliwionych potrzeb dziecka, pozwana nie wypowiedziała się, albowiem nie utrzymuje z wnukiem kontaktów, a jej wiedza na ten temat opiera się na treści pozwu. Nie zakwestionowała jednakże wydatków ponoszonych przez K. M. w związku z pobytem małoletniego powoda w młodzieżowym ośrodku socjoterapii.

Sytuacja materialna, zawodowa, rodzinna i zdrowotna małoletniego powoda K. S. oraz jego matki nie zmieniła się od 2014 roku. K. M. nadal pracuje w sklepie obuwniczym na stanowisku sprzedawcy, a jej wynagrodzenie, w porównaniu do 2014 roku, wzrosło o 232,00 złote i wynosi obecnie 1.459,00 złotych netto. Przedstawicielka ustawowa małoletniego pracuje na umowę o pracę zawartą na czas określony w godzinach od 10.00 do 18.00 oraz w soboty. Taki charakter pracy powoduje, że nie jest ona w stanie podejmować zajęć dorywczych. Nadal zamieszkuje w wynajmowanym mieszkaniu, za wynajem płaci 500,00 złotych miesięcznie (w 2014 roku płaciła 300,00 złotych miesięcznie), a także ponosi koszty utrzymania mieszkania i opłat – około 1.000,00 złotych miesięcznie. Jest samotną matką, nie pozostaje w żadnym związku. Nie korzysta z pomocy socjalnej oraz nie pobiera na małoletniego powoda żadnych świadczeń, typu zasiłek rodzinny, świadczenie wychowawcze, albowiem przekracza ustalone ustawowo progi dochodowe, chociaż zarabia pensję minimalną. Wspomaga ją finansowo starszy syn – brat powoda S., który dokłada się do rachunków.

Wątpliwości nie może budzić również to, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda K. S. są wysokie, a na pewno przekraczają możliwości finansowe jego matki. Małoletni powód ma 16 lat i jest uczniem II klasy gimnazjum. Chłopiec, z powodu stwierdzonej nadpobudliwości psychoruchowej ((...)) nie funkcjonował prawidłowo w szkole, co Sądowi jest wiadome z urzędu w związku z prowadzonym postępowaniem Nw. Okoliczność ta, spowodowała, że matka małoletniego podjęła słuszną decyzję o umieszczeniu go w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, gdzie małoletni z powodzeniem kontynuuje naukę w gimnazjum, a jednocześnie korzysta z możliwości, które daje pobyt w tego rodzaju placówce, chociażby z terapii specjalistycznej. Pobyt w tej placówce zasadniczo wpłynął na poprawę w zachowaniu małoletniego. Niestety, wiąże się to również z dużym obciążeniem budżetu domowego matki, albowiem jest ona zobowiązana do ponoszenia kosztów wyżywienia chłopca – około 370,00 złotych miesięcznie. Do tego dochodzą również koszty dojazdu do miejsca zamieszkania raz w miesiącu, a także zwykłe wydatki na utrzymanie – zakup odzieży, obuwia, kosmetyków, przyborów szkolnych, leków, wizyt lekarskich, rozwijanie zainteresowań, zajęcia sportowe. W związku z powyższym, kwota uzyskiwanych z funduszu alimentacyjnego świadczeń pokrywała de facto koszty pobytu powoda w (...) w Ł.. Okoliczność, że od kwietnia 2017 roku, wypłata tych świadczeń na rzecz małoletniego powoda została wstrzymana, drastycznie odbiło się na kondycji finansowej matki K.. Obecnie, nie jest ona w stanie z wynagrodzenia, pokryć wydatków związanych z pobytem syna w placówce oraz pozostałych miesięcznych kosztów stałych. Nie ma również możliwości, podobnie jak i sam małoletni, do podjęcia dodatkowej pracy.

To, z kolei, oznacza, że małoletni K. S. i jego matka K. M. pozostają w niedostatku.

Zgodnie z treścią art.133§1 kro, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku (§2).

Ustawa nie definiuje pojęcia „niedostatek”. Uczynił to natomiast Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86, LexisNexis nr (...), OSNCP 1988/4 poz. 42) w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty. W pkt III tej uchwały wskazano, że „za znajdujące się w niedostatku należy zatem uważać osoby, które nie mogą własnymi siłami zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb, nie posiadają własnych środków w postaci wynagrodzenia za pracę, emerytury czy renty ani też dochodów z własnego majątku” (zob. wcześniej np. orzeczenie

SN z 29 września 1958 r., 2 Cr 817/57, LexisNexis nr (...), OSPiKA 1959, nr 11, poz. 294; wyrok SN z 5 czerwca 1962 r., 1 Cr 444/61, LexisNexis nr (...), OSNCP 1963, nr 10, poz. 227; wyrok SN z 20 lutego 1974 r., III CRN 388/73, LexisNexis nr (...), OSNCP 1975, nr 2, poz. 29; uchwałę SN z 8 stycznia 1982 r., III CZP 58/81, OSNCP 1982, nr 5-6, poz. 70, a następnie por. wyrok SN z 5 maja 1998 r., I CKN 95/98, L..pl nr (...); wyrok SN z 5 maja 1998 r., I CKN 242/98, L..pl nr (...); wyrok SN z 3 marca 1999 r., III CKN 826/98, L..pl nr (...); wyrok SN z 20 stycznia 2000 r., I CKN 1187/99, L..pl nr (...); wyrok SN z 28 czerwca 2000 r., IV CKN 662/2000, L..pl nr (...); zob. też wyrok NSA z 4 października 2011 r., (...), L..pl nr (...).

Stan niedostatku zachodzi wtedy, gdy uprawniony nie ma żadnych albo wystarczających możliwości zarobkowych i majątkowych, a w rezultacie nie ma w ogóle lub nie ma dostatecznych środków do życia. Niedostatek zachodzi więc również wtedy, „gdy z dochodów lub zbycia przedmiotów majątkowych uprawniony może tylko częściowo pokryć niezbędne koszty utrzymania” (tak B. Dobrzański, Kodeks rodzinny..., s. 400), przy czym, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86, LexisNexis nr (...), OSNCP 1988, nr 4, poz. 42), uprawniony nie ma obowiązku zbycia rzeczy służących do bezpośredniego zaspokajania jego potrzeb (istotnych - przyp. J.W.). Nie można od niego wymagać zbycia rzeczy również wtedy, gdyby sprzeciwiały się temu zasady współżycia społecznego. J. G. (...) prawa rodzinnego, s. (...) uważa, że przy ocenie tej kwestii należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w tym również, czy dany przedmiot może przynosić stałe dochody, czy można go sprzedać bez szczególnych strat, a nadto uwzględnić możliwości zarobkowe i majątkowe ewentualnie zobowiązanego.

Reasumując, jeśli jedno z rodziców jest całkowicie niezdolne do wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego - obowiązek ponoszenia w całości ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem wspólnych dzieci spoczywa w zasadzie na drugim rodzicu. Dopiero gdyby zostało ustalone, że drugi z rodziców - mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszystkich możliwości zarobkowych - nie jest w stanie w całości lub części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu dzieci mogłyby znaleźć się w niedostatku - w grę wchodziłby subsydiarny obowiązek dalszych krewnych, a w szczególności dziadków.

Realia społeczne i ekonomiczne nakazują nadać niektórym więziom moralnym wymiar prawnego obowiązku, który nie powinien być przerzucany na całe społeczeństwo. Więzy moralne, które uzasadniają obowiązek pomocy drugiemu człowiekowi, są najsilniejsze między osobami spokrewnionymi w linii prostej.

Tym samym, zdaniem Sądu, na pozwanej D. B. ciąży nie tylko prawny, ale i moralny obowiązek wsparcia finansowego wnuka K. S. w miarę swoich możliwości zarobkowych i materialnych.

W ocenie Sądu, kwota alimentów, dochodzona pozwem od babki małoletniego powoda, w wysokości 300,00 złotych, nie jest kwotą wygórowaną, albowiem nie pokrywa nawet kosztów pobytu dziecka w (...) w Ł., co oznacza, że pozostałe środki niezbędne na utrzymanie syna przedstawicielka ustawowa będzie musiała wygospodarować ze swojego budżetu. Sytuacja rodzinna, materialna i zdrowotna pozwanej nie budzi wątpliwości. Strona powodowa nie zakwestionowała faktów podanych w odpowiedzi na pozew. Jednakże fakt, iż pozwana jest osobą stale bezrobotną i pozostająca na utrzymaniu małżonka, nie daje podstawy do przyjęcia, że nie może być zobowiązana do świadczeń alimentacyjnych na rzecz wnuka. Pozwana D. B. podała wysokość dochodów miesięcznych uzyskiwanych przez jej męża, określając je łącznie na kwotę 6.802,12 złotych. Wydatki miesięczne zaś, określiła na kwotę 4.590,00 złotych. Zaznaczyła również, że pozostałe środki wystarczają jej i mężowi na skromne życie. Zaznaczyć przy tym należy, że pozwana nie przedstawiła jakichkolwiek dokumentów potwierdzających ponoszenie wydatków w takiej właśnie wysokości, jak również wysokość zasiłku jej męża. Nie przedstawiła także żadnych dowodów na okoliczność, że jest niezdolna do podjęcia pracy zawodowej, a także obrazujących jej stan zdrowia. W swojej odpowiedzi na pozew podała, że ma problemy z podjęciem zatrudnienia również w wyniku słabej znajomości języka, ale z drugiej strony podaje, że przebywa w Irlandii od kilkunastu lat. Skoro zatem, pozwana, ani jej mąż, nie mają perspektyw znalezienia w Irlandii zatrudnienia, a koszty bieżącego utrzymania są wysokie, nie ma przeszkód ku temu, aby powrócić do kraju i w ten sposób zmniejszyć koszty swojego utrzymania. Zaznaczyć również należy, że w skład wydatków przedstawionych przez pozwaną wchodziły kredyty, a brak jest informacji na jakie cele zostały zaciągnięte, jak również koszty zakupu paliwa do samochodu – 20 Euro miesięcznie. Kwota dochodzonych alimentów wynosi 300,00 złotych, co stanowi około 70 Euro

miesięcznie. Zdaniem Sądu, jest to kwota stosunkowo niewielka do dochodów pozwanej i jej małżonka, jak również kwota, którą poprzez podjęcie jakiejkolwiek pracy w Irlandii, pozwana jest w stanie zarobić. Okoliczność, że pozwana nie pracuje odkąd przebywa w Irlandii, a jak twierdzi pozwany Z. S., również wcześniej pozwana nie pracowała, jest wynikiem decyzji obojga małżonków oraz zobowiązaniem J. B. do utrzymywania żony w trakcie trwania związku małżeńskiego. Nie może być to jednak argumentem przemawiającym za oddaleniem powództwa, albowiem środki pieniężne, które miałyby pozwana przeznaczyć na alimenty na rzecz wnuka pochodzący od jej, niespokrewnionego z dzieckiem, męża. Jednocześnie, pozwana przyznała, że małżonkowie pozostają w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej, a zatem, świadczenia otrzymane przez męża pozwanej stanowią również jej majątek. Pozwany Z. S. podnosił również, że pozwana jest współwłaścicielką domu jednorodzinnego w S..

Mając na uwadze powyższe, Sąd, na podstawie art.132 kro w zw. z art.133§2 kro w zw. z art.129 kro, zasądził od pozwanej D. B. alimenty na rzecz małoletniego powoda K. S. w kwocie 300,00 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 10 kwietnia 2017 roku, płatnej do dnia 30 każdego miesiąca do rąk matki małoletniego K. M., jako przedstawicielki ustawowej, z obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, sąd orzeczone jak w punkcie I wyroku.

Na podstawie art.102 kpc, nie obciążono pozwanych kosztami procesu, sąd orzeczone jak w punkcie III wyroku.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano wyrokowi w punkcie I na podstawie art.333§1 pkt 1 kpc, sąd orzeczone jak w punkcie IV wyroku.